

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005275

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Віктор Васильович

2. Viktor Mishchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-7802-3700

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Економіка

Місце роботи здобувача: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПЛЕЙТИКА УКРАЇНА

Код за ЄДРПОУ: 37836299

Місцезнаходження: вул. Шолом-Алейхема, 4/26, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17101

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.71.07

Тема дисертації:

1. Розвиток аграрного сектору України в умовах економічних перетворень
2. Development of the agricultural sector of Ukraine in the conditions of economic transformations

Реферат/анотація:

1. У дисертації розроблено теоретико-методологічні положення, практичні рекомендації та концепцію розвитку аграрного сектору України. У першому розділі «Теоретико-методичний базис функціонування аграрного сектору в умовах економічних перетворень» встановлено, що висока залежність галузі від природно-кліматичних умов створює додаткові виклики для її розвитку, особливо в умовах війни. Ресурсний потенціал галузі визначено як сукупність природних, трудових, матеріально-технічних, інвестиційних, інформаційних та інноваційних ресурсів підприємства. Під стійким розвитком аграрного сектора розуміємо процеси стабільного функціонування та планомірного розвитку, що забезпечують економічно обґрунтоване розширене відтворення й підвищення рівня життя сільського населення при збереженні природно-ресурсного потенціалу. Виокремлено п'ять напрямів розвитку: економічний, соціальний, екологічний, демографічний та правовий. Доведено, що пріоритетними є компоненти цифрової трансформації – забезпечення IT-інфраструктурою, цифровізація виробництва й життєзабезпечення та розвиток інформаційно-консультаційних центрів. Систематизовано фактори ініціації цифрової трансформації та

визначено пріоритетні напрями цифровізації. У другому розділі «Структурно-динамічна оцінка аграрного сектору України» доведено, що галузь зазнала значних потрясінь після початку повномасштабної війни 24.02.2022 р., перебуваючи в умовах масштабної кризи. Попри виклики, сектор зберігає стратегічне значення для продовольчої безпеки України та світу. Основними викликами є модернізація технічного оснащення, забезпечення якості продукції за міжнародними стандартами, зниження витрат і покращення логістики. Форс-мажорний вплив війни віднесено до категорії катаклізму. Встановлено, що Вінницька область – провідний агропромисловий регіон, який посідає перше місце в Україні за обсягами валової продукції сільського господарства. Запропоновано системний підхід до оцінки стратегічного економічного потенціалу регіону, який враховує економіко-фінансовий, виробничо-технологічний, природно-екологічний, соціально-інтелектуальний, інституційний та енергетичний складники й розглядає сектор як цілісну систему з трьома стадіями розвитку: формування, зростання та використання. Ключовим принципом державного регулювання визначено протекціонізм, що в умовах цифрової трансформації має поєднуватися із сучасними інформаційними інструментами. У третьому розділі «Системний стійкий розвиток аграрного сектору України в умовах перетворень» «точками опори» визначено фермерські господарства, автономні сільгоспорганізації та інтегровані агропромислові формування. Розроблено концепцію стійкого розвитку, що ґрунтується на системній державній політиці, співпраці учасників, адресній допомозі, збалансованому розвитку та цифрових технологіях. На прикладі Вінницької області проведено PEST-аналіз, розроблено алгоритм дій і багатокомпонентний механізм реалізації комплексної стратегії розвитку. Визначено, що розширення площ органічного виробництва є важливим інструментом сталого розвитку. Кореляційно-регресійний аналіз для країн ЄС-27 виявив неоднозначний зв'язок між розширенням органічних угідь і викидами парникових газів: у низці країн ЄС зв'язок позитивний, а в Норвегії та Литві – обернений, що свідчить про можливість зниження викидів за рахунок ефективніших технологій. Для України запропоновано адаптувати європейський досвід через перехід від екстенсивного до інтенсивного підходу. Доведено, що цифрова трансформація є ключовим інструментом модернізації галузі. Для розвитку доцільно застосовувати індустріально-інноваційну модель та створення «цифрової екосистеми» підприємств. Розроблено алгоритм цифрової трансформації з розмежуванням зон відповідальності держави й агробізнесу. Цифровізація передбачає два етапи: впровадження цифрових технологій і платформних рішень та цифровізацію управління підприємствами. Держава відіграє регуляторну й координаційну роль, забезпечуючи нормативно-правову базу та підтримку інновацій.

2. The dissertation develops theoretical and methodological provisions, practical recommendations, and a concept for developing Ukraine's agricultural sector. The first chapter, "Theoretical and Methodological Basis for the Functioning of the Agricultural Sector under Economic Transformations," establishes that the sector's strong dependence on natural and climatic conditions creates additional development challenges, especially in wartime. The sector's resource potential is defined as the aggregate of an enterprise's natural, labour, material-technical, investment, and innovation resources. Sustainable development of the agricultural sector is understood as the processes of stable functioning and systematic development that ensure economically sound expanded reproduction and an improved standard of living for the rural population while preserving the natural-resource potential. Five areas of development are identified: economic, social, environmental, demographic, and legal. The priority components are those of digital transformation – provision of IT infrastructure, digitalisation of production and life support, and the development of information and consulting centres. The factors initiating digital transformation and the priority directions of digitalisation are determined. The second chapter, "Structural and Dynamic Assessment of Ukraine's Agricultural Sector," demonstrates that the sector suffered significant shocks and a large-scale crisis following the start of the full-scale war on 24 February 2022. Despite these challenges, the sector retains its strategic importance for the food security of Ukraine and the world. The main challenges are the modernisation of technical equipment, ensuring product quality to international standards, reducing costs, and improving logistics. The force majeure impact of the war is classified as a cataclysm. Vinnytsia oblast is a leading agro-industrial region that ranks first in Ukraine in gross agricultural output. A systemic approach to assessing the region's strategic economic potential is proposed, treating the sector as an integral

system with three stages of development: formation, growth, and utilisation. State protectionism is defined as the key principle of state regulation, which must be combined with modern information tools. The third chapter, "Systemic Sustainable Development of Ukraine's Agricultural Sector under Transformations," identifies farming enterprises, autonomous agricultural organisations, and integrated agro-industrial formations as the "pillars" of development. A concept of sustainable development is elaborated, based on a systemic state policy, cooperation among participants, targeted state assistance, and digital technologies. Using Vinnytsia oblast as a case study, a PEST analysis is carried out, and a multi-component mechanism for implementing a comprehensive development strategy is developed. It is determined that expanding the area under organic production is an important instrument of sustainable development. A correlation-regression analysis for the EU-27 revealed an ambiguous relationship between organic land and greenhouse-gas emissions: positive in a number of EU countries, but inverse in Norway and Lithuania, indicating the potential to reduce emissions through more efficient technologies. Ukraine should adapt this European experience by shifting from an extensive to an intensive approach. It is proven that digital transformation is a key instrument for modernising the sector. An industrial-innovation model and a "digital ecosystem" of enterprises are recommended. An algorithm of digital transformation is developed, delineating the responsibilities of the state and agribusiness. Digitalisation involves two stages: the introduction of digital technologies and platform solutions, and the digitalisation of enterprise management. The state plays a regulatory and coordinating role by ensuring the legal framework and supporting innovation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Міщенко В. В., Гуськов А. В. Необхідність державної підтримки стійкості розвитку аграрної галузі в умовах війни. Агросвіт. 2023. № 16. С. 61-67. URL: <http://dx.doi.org/10.32702/2306-6792.2023.16.61>.
- 2. Міщенко В. В. Методи та інструменти цифрової трансформації аграрного сектору. Агросвіт. 2024. № 8. С. 103-110. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.8.103>.
- 3. Міщенко В. В. Пріоритетність розвитку аграрного сектору України в умовах війни. Агросвіт. 2024. № 18. С. 104-112. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.18.104>.
- 4. Kozlovskiy, S., Zayukov, I., Kozlovskiy, V., Tregubov, O., Storchak, S., Mishchenko, V., Lavrov, R. (2025). Relationship Between Organic Farmland Expansion and Greenhouse Gas Emissions in Europe: Implications for the Implementation of the Sustainable Development Goals. Problemy Ekorozwoju, Vol. 20(1), pp. 159-173. URL: <https://doi.org/10.35784/preko.6337>.
- 5. Міщенко В. В. Парадигма державного регулювання системного розвитку аграрного сектору в умовах цифровізації. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 5. С. 201-209. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.5.201>.
- 6. Томчук О. В., Міщенко В. В. Концепція стратегії стійкого розвитку аграрного сектору України. Ефективна економіка. 2025. № 10. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.33>.
- 7. Міщенко В. В. Сучасні загрози економічній безпеці аграрній галузі України // Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Вінниця, ВНТУ, 1-2 березня 2024 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2024/paper/view/20178>
- 8. Міщенко В. В. Стійкість та регулювання розвитку в економічних системах // Science and society: modern trends in a changing world. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference.

MDPC Publishing. Vienna, Austria. 2024. Pp. 405-412-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-society-modern-trends-in-a-changing-world-15-17-04-2024-viden-avstriya-arhiv/>

- 9. Міщенко В. В. Класифікація підходів цифрової трансформації аграрного сектору України // International scientific-practical conference “Current issues of economics, finance, management and law”. Angers. France. February 2025. Pp. 13-16. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/02/25.html>
- 10. Міщенко В. В. Проблеми економічного розвитку аграрного сектору України в умовах війни // Сталий економічний розвиток, ефективне управління та фінансово-правові механізми в умовах глобальних трансформацій: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Ізмаїл: ЦФЕНД, 2025. 79 с., С. 34-35. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/02/28.html>
- 11. Міщенко В. В. Обґрунтування стратегічних параметрів стійкого економічного розвитку аграрного сектору на основі розширення площ органічного виробництва // Наука, освіта і суспільство в умовах змін: виклики та інновації: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Кременчук: ЦФЕНД, 2025. 256 с., С. 117-121. URL: <https://www.economics.in.ua/2025/10/10.html>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення наукових положень щодо розвитку економіки аграрного сектору України.

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U201632

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Томчук Олеся Валеріївна
2. Olesia Tomchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1817-7483

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/K-3625-2018>;
<https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=TbAOl3sAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221952354>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Длугопольський Олександр Володимирович
2. Oleksandr Dluhopolskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2040-8742

Додаткова інформація: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=ysF8FGEAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57207756465>

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самофалова Марія Олексіївна
2. Mariia Samofalova

Кваліфікація: д. е. н., доцент, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-8060-7956

Додаткова інформація: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=fOWTo4AAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=59410372600>

Повне найменування юридичної особи: Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373664

Місцезнаходження: Київ, 04071, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лимар Валерія Валеріївна
2. Valeriia Lyamar

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4328-7529

Додаткова інформація: Scopus ID: 57221983338; Web of Science ResearcherID: KCK-8592-2024; Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=Cjk2r68AAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сегеда Сергій Андрійович

2. Serhii Seheda

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6179-564X

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57207300447; WoS ResearcherID: GQP-0712-2022; <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=BtvWinAAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Орехова Тетяна Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Орехова Тетяна Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Солобут Ольга Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна